

Орлова О.О.,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права,
кандидат юридичних наук, доцент
Ковтун В.Д., курсант
*(Дніпропетровський державний
університету внутрішніх справ)*

ПРОФЕСІОНАЛЬНЕ ЖЕБРАЦТВО ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО РІВНЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Законодавством України передбачено, що достатнє харчування, одяг, житло є правом людини аби створити для себе гідні умови життя. Разом з цим, змістовне наповнення статті 48 Конституції України не відповідає реаліям сьогодення, оскільки проблема забезпечення належного соціально – економічного рівня та захисту прав людини у цій сфері й досі залишається неврегульованою.

Враховуючи те, що не всі можуть забезпечити себе належними умовами для життя, але відповідно до законів України та нормативно – правових актів держава все ж гарантує реалізацію даного права це є одним з проблемних аспектів її діяльності, що виражається не тільки у проведенні недостатньої соціальної роботи з населенням, але і в незахищеності різних категорій населення.

На жаль, все частіше на вулицях України з'являються особи, котрі за допомогою жебрацтва намагаються задовольнити свої життєві потреби. Причинами такого явища є порушення як соціальних інститутів так і невід'ємних прав людини. Безробіття, пияцтво, бідність сприяють тому аби зазначена категорія осіб з кожним роком поповнювалась [1].

Однак, жебрацтво це не тільки зацікавленість у тому, щоб отримати матеріальну допомогу у вигляді милостині (монастир, церква, благодійна організація, пересічний громадянин). Це переростає у окремий вид професійної діяльності за якої жебрак сприймає цей процес як найпримітивніший спосіб заробітку.

З урахуванням того, що законодавством передбачено відповідальність лише за втягнення неповнолітніх у зайняття жебрацтвом, а для інших ніякої заборони не існує не дивно, що особа знайде будь – яку причину, щоб опинившись на вулиці не гаяти час, а досить швидко та без зайвих зусиль отримати легкодоступний заробіток [2].

Це пов'язано не лише з зацікавленістю таких осіб, але й із ставленням суспільства до даного виду зайнятості. Так, на соціально – економічному етапі розвитку Україна перейшла від співчуття до нетерпимості, адже з про-

цвітанням жебрацтва прогресує алкоголізм, наркоманія, проституція, що в результаті призведе до катастрофічних наслідків [3]. Суспільний феномен, а саме асоціальна поведінка, якою наділені жебраки призводить до того, що зазначене коло осіб не спроможні виконувати суспільно корисну працю, а ведуть «паразитичний» спосіб життя, перетворюючи жебрацтво на професійний вид діяльності [4].

Попри це, в Україні й досі діють різні форми жебрацтва, які було виділено ще в давні часи. Категорія людей, що переживає складну життєву ситуацію і просто змушена жебракувати має назву тимчасові жебраки. Наступною формою жебрацтва є непрацевдатні, а саме особи, які в силу свого віку чи здоров'я неспроможні забезпечити себе належним соціальним рівнем життя. Професійні жебраки – найбільш розповсюджена група осіб, яка збагачується за рахунок церков, міського транспорту та громадських місць [5].

Окрім цього, зазначена форма жебрацтва відповідно до спрямування діяльності особи поділяється на окремі «спеціалізації». Першим типом і як не дивно найприбутковішим є жінка, яка залучає своїх малолітніх дітей та викликає найбільше співчуття до свого безпорадного стану. Другим видом є учасники бойових дій, які використовують всім нам відомий додатковий реквізит - інвалідний візочок.

Не менш розповсюдженою є категорія «біженці», яких ми можемо зустріти на вокзалах та в будь – якому іншому людному місці і які зазвичай просять кошти на проїзд через втрату гаманця чи валіз. Особи, які стоять біля церков чи храмів і цим самим вказуючи на свою побожність та випрошують гроші отримали назву «церквушники».

Якщо до дорослої особи ще можна проявити співчуття і толерантне ставлення, то побачивши дитину, яка жебракує стає зрозуміло, що таке «хобі» є одним з перших соціальних ризиків, що потребує негайного вирішення та врегулювання, адже це безперечно не тільки порушення права належного рівня життя, але й прав дитини, щодо надання їй нормальних умов для розвитку [6].

Отже, жебрацтво є одним з масових соціальних явищ, яке не тільки вказує на низький соціально – економічний рівень життя в Україні, але й на порушення реалізації права людини на гідні умови життя. Так, це є підтвердженням того, що соціальна політика у сфері профілактики жебрацтва в нашій країні не здійснюється.

На жаль, найбільше уваги на цю проблему звертають не державні органи та установи, а засоби масової інформації, які неодноразово наголошували на тому, що процвітання професійного жебрацтва матиме негативний вплив на суспільство та державу. Для того аби змінити рівень жебрацтва та покращити соціальне становище цієї категорії осіб необхідно вирішити питання, щодо їх реабілітації та надання допомоги, а також проведення соціальної та профілактичної роботи державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, що сприятиме попередженню випадків жебрац-

тва як дорослими так і дітьми. Саме забезпечення контролю з боку держави допоможе скоротити рівень жебрацтва та надасть змогу протидіяти порушенню прав людини.

Бібліографічні посилання:

1. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні/ А.Г. Горілий. – Тернопіль: ТАНГ, 2001. – 191 с.;
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // zakon.rada.gov.ua ;
3. Фирсов М.В. История социальной работы : учеб. пособие / М.В. Фирсов. – М. : КНОРУС, 2012. – 400 с.;
4. «Про зайнятість населення»: Закон України від 5 липня 2012 року//ВВР України. – 2012. - № 5067;
5. Лиходей О.А. Профессиональное нищенство и бродяжничество как социальный феномен / О.А.Лиходей. – СПб. : Изд-во СПГУВК, 2004. – 255 с.;
6. Фирсов М.В. Теория социальной работы/ М.В. Фирсов, Е.Г. Студенова. – М. : Гуманит. изд. центр «ВЛАДОС», 2001. – 432 с.;

Костенко Л.Ф., курсант

Науковий керівник –

к.ю.н. Єфімов М.М.,

доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСОБИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ ДОПИТУ

Актуальність даної теми полягає у тому, що на початковій стадії досудового розслідування слідчий стикається з рядом проблем щодо забезпечення прав особи при застосуванні нетрадиційних методів допиту. Оскільки сучасний розвиток суспільства досяг значної вершини прогресу, з'являються нові можливості проведення слідчих (розшукових) дій. В даній роботі розглядається варіант допиту із застосуванням нетрадиційних способів.

Відповідно до КПК України, допит – це слідча дія, у процесі якої слідчий, прокурор отримує від особи, яка володіє відомостями, що мають значення в кримінальній справі (свідка, потерпілого, експерта, підозрюваного), словесну інформацію про обставини події злочину та інші факти, які мають значення для встановлення об'єктивної істини і забезпечення правильного застосування закону [4].

В.К. Весельський та В.С. Кузьмічов вдало наголошують на тому, що допит складається з наступних елементів: 1) організаційний – забезпечення